

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2007-2008

18 APRIL 2008

Wetsvoorstel tot organisatie van het opsporen en informeren van de begunstigen van slapende levensverzekeringsovereenkomsten

(Ingediend door mevrouw Christine Defraigne)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe het aantal niet-afgehandelde, zogenoemd «slapende» levensverzekeringscontracten zoveel mogelijk te beperken. Momenteel is er in België geen enkele ernstige en diepgaande studie uitgevoerd, om, ook maar bij benadering, het aantal slapende levensverzekeringscontracten te kennen. Toch kan niet worden ontkend dat een bepaald aantal levensverzekeringscontracten voor onbepaalde tijd slaapt bij verzekeringsmaatschappijen.

Er kunnen verschillende oorzaken aan de basis liggen van een dergelijke situatie.

Zo kan een verzekeringsnemer bijvoorbeeld de begunstigde van het contract zijn, maar eenvoudigweg vergeten zijn dat het bestaat. Zodra een contract ten einde loopt, kan de levensverzekeraar moeilijkheden ervaren om de verzekeringsnemer te vinden indien deze een aantal keren is verhuisd zonder de verzekeraar hiervan op de hoogte te brengen of indien hij in het buitenland is gaan wonen.

Wanneer de verzekeringsnemer het contract afsloot ten gunste van een derde om hem een kapitaal bij overlijden te garanderen, wordt alles nog ingewikkelder. Enerzijds kunnen de verzekeraars immers, naast de problemen rond de adresveranderingen van de begunstigde, ook worden geconfronteerd met moeilijkheden om de begunstigde te identificeren. Dat is het geval wanneer de begunstigingsclausule te algemeen is, zoals «de geboren of nog niet geboren kinderen». Anderzijds kan de begunstigde van een

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2007-2008

18 AVRIL 2008

Proposition de loi organisant la recherche et l'information des bénéficiaires des contrats d'assurance sur la vie dormants

(Déposée par Mme Christine Defraigne)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi a pour objectif de limiter au maximum le nombre de contrats d'assurance sur la vie qui ne trouvent pas de dénouement et qui sont dits «dormants». À l'heure actuelle, aucune étude sérieuse et exhaustive n'a été réalisée en Belgique afin d'appréhender, même de manière approximative, le nombre de contrats d'assurance sur la vie dormants. Cependant, il est indéniable qu'un certain nombre de contrats d'assurance sur la vie dorment indéfiniment auprès des compagnies d'assurances.

Une telle situation peut avoir plusieurs origines.

Ainsi, par exemple, lorsque le souscripteur est le bénéficiaire du contrat, il peut tout simplement en avoir oublié l'existence. Le contrat arrivé à terme, l'assureur vie peut rencontrer des difficultés à retrouver la trace du souscripteur si, par exemple, il a déménagé à plusieurs reprises sans l'en informer ou s'est installé à l'étranger.

Lorsque le contrat a été conclu par le souscripteur au profit d'un tiers afin de lui assurer un capital à son décès, les choses se compliquent encore. En effet, d'une part, les assureurs peuvent, en sus des problèmes pouvant être liés à des changements d'adresses de ce bénéficiaire, être confrontés à des difficultés d'identification de ce bénéficiaire. C'est le cas, lorsque la clause d'attribution est trop générale, comme par exemple «les enfants nés ou à naître». D'autre part, le bénéficiaire d'une assurance décès peut ne pas être

overlijdensverzekering niet op de hoogte zijn van het bestaan van die overeenkomst in zijn voordeel en onderneemt hij bijgevolg niet de nodige stappen bij de levensverzekeraar wanneer de verzekeringsnemer overlijdt.

Men mag niet vergeten dat, volgens artikel 1247 van het Burgerlijk Wetboek, de verzekeringsuitkeringen haalschulden zijn. De begunstigde van de uitkeringen dient te bewijzen dat de uitkeringen verschuldigd zijn omdat het risico verwezenlijkt is, bijvoorbeeld, ingeval van een levensverzekering bij leven, wanneer men met pensioen gaat of ingeval van een verzekering bij overlijden, wanneer de verzekeringsnemer overlijdt. Juridisch gesproken moeten verzekeringsmaatschappijen die rol niet op zich nemen. Zij zijn dus helemaal niet verplicht om op zoek te gaan naar de begunstigten van die verzekeringen wanneer de uitkeringen opeisbaar worden.

Om ethische en billijkheidsredenen, zijn de verzekeringsmaatschappijen toch vragende partij om een gestructureerde methode uit te werken waarbij de begunstigten worden verwittigd zodra verzekeringsuitkeringen opeisbaar worden en waarbij, zo nodig, gezocht wordt naar de de identiteit en/of de persoonlijke gegevens van de begunstigde.

Nu is het zo dat nagenoeg alle verzekeringsmaatschappijen momenteel al, buiten alle wettelijke verplichtingen, grondig opzoekingswerk verrichten om de begunstigten te vinden.

De problematiek van de slapende levensverzekeringscontracten sluit aan bij de problematiek van de slapende rekeningen — zichtrekeningen, spaarboekjes enz. waarvan de houder of de rechthebbenden al ten minste vijf jaar geen enkele verrichting heeft/hebben gedaan — waarvoor de wetgever onlangs optrad.

De banksector raamde het aantal slapende rekeningen toen op 60 000. Dat cijfer zou momenteel sterk naar boven worden herzien. Het klopt dat rekeningen met een creditsaldo van soms enkele euro's worden meegerekend.

Wat de slapende zichtrekeningen betreft, heeft hoofdstuk II van de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV), enerzijds voor de banken een systematische informatieprocedure uitgewerkt en, indien nodig, een procedure om op zoek te gaan naar de houders of rechthebbenden van dergelijke slapende rekeningen. Anderzijds voorziet die wet ook in het overmaken van de activa van die slapende rekeningen naar de Deposito- en Consignatiekas, na een zekere termijn, als de houders of rechthebbenden onvindbaar zijn.

De indieners van het wetsontwerp hebben beslist die twee maatregelen om te zetten naar de slapende

informé de cette souscription à son profit et, dès lors, ne pas entamer les démarches auprès de l'assureur vie au décès du souscripteur.

Il faut garder à l'esprit que, suivant l'article 1247 du Code civil, les prestations d'assurance sont des dettes quérables. C'est au bénéficiaire des prestations de prouver que les prestations sont dues suite à la réalisation du risque, à savoir, par exemple, dans l'hypothèse d'une assurance sur la vie en cas de vie, l'arrivée de la pension ou, en cas de décès, le décès du souscripteur. Juridiquement, ce n'est pas aux compagnies d'assurances de jouer ce rôle. Elles n'ont donc aucune obligation de rechercher les bénéficiaires de ces assurances lorsque les prestations deviennent exigibles.

Cependant, dans un souci d'éthique et d'équité, les compagnies d'assurances sont les premières à prôner la mise en place d'une marche à suivre structurée d'information du bénéficiaire dès que les prestations d'une assurance sont exigibles et, le cas échéant, de recherche de l'identité et/ou des coordonnées de ce bénéficiaire.

Ajoutons que quasiment toutes les compagnies d'assurances effectuent déjà actuellement, en dehors de toutes obligations légales, des recherches très fouillées afin de retrouver ces bénéficiaires.

La problématique des contrats d'assurance sur la vie dormants n'est pas sans rappeler celle des comptes dormants — compte à vue, carnet d'épargne, etc. n'ayant plus fait l'objet, de la part de leur titulaire ou des ayants droit, d'aucune intervention depuis au moins cinq ans — qui a fait l'objet d'une récente intervention législative.

À l'époque, le secteur bancaire estimait à 60 000 le nombre de comptes dormants. Ce chiffre serait actuellement fortement revu à la hausse. Il est vrai que des comptes affichant un solde créditeur de parfois quelques euros sont pris en compte.

En ce qui concerne les comptes à vue dormants, le chapitre II de la loi du 25 avril 2007 portant des dispositions diverses (IV) a mis en place, d'une part, une procédure systématique d'information et, le cas échéant, de recherche des titulaires ou de leurs ayants droit de tels comptes dormants par les établissements bancaires et, d'autre part, un transfert, après un certain laps de temps, des actifs de ces comptes dormants à la Caisse des dépôts et Consignations lorsque leurs titulaires ou ayants droit restent introuvables.

Les auteurs de la proposition de loi ont décidé de transposer, en respectant les spécificités de ces deux

levensverzekeringscontracten, zonder daarbij de specifieke aard van beide materies uit het oog te verliezen.

Een belangrijke vernieuwing hierbij is toch de oprichting van een aanspreekpunt bij Assuralia, een beroepsvereniging die ongeveer 95 % van de verzekeraars vertegenwoordigt. Zijn opdracht zou zijn om op vraag van elke natuurlijke persoon, zowel bij alle levensverzekeraars als bij de Deposito- en Consignatiekas, op te zoeken of er een levensverzekering in het voordeel van die persoon zou bestaan.

Wat de bedoelde levensverzekeringen betreft, is het toepassingsgebied van dit wetsvoorstel beperkt, namelijk alle individuele levensverzekeringen, los van het feit of het nu gaat om uitkeringen bij leven (een uitkering als de verzekerde nog leeft op een vastgelegde datum of vervaldag, bijvoorbeeld het pensioen) of bij overlijden (uitkering op het ogenblik van overlijden). In eerste instantie kozen de indieners van het wetsvoorstel ervoor om ratione materiae de tweede pensioenpijler niet op te nemen in het toepassingsgebied want voor dat soort verzekering wordt er al bij wet bepaald dat de verzekerde elk jaar een pensioenfiche ontvangt waardoor de kans op een slapende rekening sterk afneemt. Er werd dus beslist om zich in eerste instantie te richten op de verzekeringscontracten die problematisch zijn.

Wat de bedoelde verzekeringsmaatschappijen betreft, is het toepassingsgebied echter uitgebreid omdat het wetsvoorstel bedoeld is voor zowel Belgische als buitenlandse verzekeringsondernemingen die een risico verzekeren dat in België gelegen is.

Het wetsvoorstel voorziet dus in drie specifieke onderdelen :

I. Een systematische en gestructureerde fase van informatieverstrekking aan de begunstigde en opsporing van de begunstigde

Wat de informatieverstrekking aan de begunstigde en de opsporing van de begunstigde betreft (artikel 4 van het voorstel) — die de verzekeringsnemer of een derde kan zijn —, legt het wetsvoorstel de verzekeringsmaatschappijen verschillende verplichtingen op waaraan zij moeten voldoen binnen twee jaar nadat zij kennis hebben genomen van het feit dat het risico zich voordoet. Men spreekt hier van « kennisname van het feit dat het risico zich voordoet » en niet van « het zich voordoen van het risico » want het zou kunnen dat de verzekeringsmaatschappij niet op de hoogte is van het feit dat het risico zich voordoet. Zo kan de verzekeringsmaatschappij bijvoorbeeld, in geval van een levensverzekering bij overlijden, niet onmiddellijk op de hoogte zijn gebracht van het overlijden van de verzekeringsnemer. De activering van de informatie-

matières, ces deux mesures aux contrats d'assurance sur la vie dormants.

Une nouveauté de taille cependant consiste en la création d'un point de contact auprès d'Assuralia, association professionnelle regroupant près de 95 % des assureurs, qui aura pour mission de rechercher, à la demande de toute personne physique, auprès de l'ensemble des assureurs vie ainsi qu'auprès de la Caisse des dépôts et Consignations, l'existence d'un contrat d'assurance sur la vie contracté en sa faveur.

Quant aux contrats d'assurance sur la vie visés, la présente proposition de loi a un champ d'application limité, à savoir les assurances sur la vie individuelles que les prestations soient dues en cas de vie (prestation due si l'assuré est encore en vie à une date ou échéance fixée, par exemple, la retraite) ou en cas de décès (prestation due au moment du décès). Dans un premier temps, les auteurs de la proposition de loi ont fait le choix d'exclure de ce champ d'application ratione materiae le deuxième pilier des pensions car, pour ce type d'assurance, il est déjà prévu légalement que l'assuré reçoive chaque année une fiche de pension, ce qui réduit fortement le risque de comptes dormants. Il a donc été décidé de se focaliser, dans un premier temps, sur les contrats d'assurance qui sont problématiques.

En ce qui concerne les compagnies d'assurances visées par contre, le champ d'application est large puisque la proposition de loi a vocation à s'appliquer aux entreprises d'assurances belges comme étrangères qui couvrent un risque situé en Belgique.

La proposition de loi prévoit donc trois volets spécifiques :

I. Une phase systématique et structurée d'information et de recherche du bénéficiaire

En ce qui concerne la phase d'information et de recherche du bénéficiaire (article 4 de la proposition) — qui peut être le souscripteur ou un tiers —, la proposition de loi crée dans le chef des compagnies d'assurances différentes obligations qui doivent être accomplies dans les deux ans de la prise de connaissance par ces dernières de la réalisation du risque. On parle ici de « prise de connaissance de réalisation du risque » et non pas de « réalisation du risque » car il peut arriver que la compagnie d'assurances ne soit pas au courant de la réalisation du risque. Ainsi, par exemple, dans l'hypothèse d'une assurance sur la vie en cas de décès, il est possible que la compagnie d'assurances ne soit pas informée immédiatement du décès du souscripteur. L'activation de la phase d'information sera alors postposée à la prise de

fase zal dan worden uitgesteld tot het ogenblik dat de levensverzekeraar kennis heeft genomen van het feit dat het risico zich voordoet, namelijk het overlijden.

Die informatie- en opsporingsfase begint met de verplichting om de begunstigde van een levensverzekeringscontract te informeren over het feit dat een dergelijk contract in zijn voordeel bestaat zodra de verzekeraar kennis heeft genomen van de opeisbaarheid van de uitkeringen in dat verband. Hij doet dat in eerste instantie bij gewone brief.

Volgens Assuralia zal het versturen van die brief in 99% van de gevallen volstaan om een reactie van de begunstigde te krijgen. Voor het resterende percentage zal de volgende fase van de informatie- en opsporingsprocedure worden ingezet.

Als het versturen van die brief geen resultaat oplevert, moet de verzekeringsmaatschappij opzoekingswerk verrichten om, naar gelang van het geval, de nieuwe persoonlijke gegevens van de begunstigde of, zoals hogervermeld, de identiteit van de begunstigde zelf, te achterhalen.

De middelen die momenteel door de verzekeringsmaatschappijen worden gebruikt om hiertoe te komen, zijn talrijk en gevarieerd: opzoekingswerk in een algemeen repertorium, opzoekingswerk bij de makelaar of het bankagentschap bij wie het contract werd aangegaan, opzoekingswerk bij de gemeente waar de begunstigde het laatst zijn woonplaats had, opzoekingswerk bij private gegevensbanken, enz.

Geen enkele van die opzoekingsmethodes biedt een wonderoplossing voor alle mogelijke situaties. Om dat opzoekingswerk zo efficiënt mogelijk te houden, hebben de indieners van dit wetsvoorstel beslist om geen enkele opzoekingsmethode op te leggen en de levensverzekeraars de keuze te laten naar gelang van de specifieke aard van het dossier.

Toch zijn er twee vernieuwingen. Enerzijds bepaalt het wetsvoorstel specifiek dat de verzekeringsmaatschappij de nieuwe gegevens van de begunstigde kan verkrijgen bij de diensten van de gemeente om te voorkomen dat de verzekeringsmaatschappijen op een weigering stuiten zoals momenteel af en toe het geval is.

Anderzijds kunnen de verzekeringsmaatschappijen dankzij de wet ook nuttige informatie verkrijgen bij het Rijksregister, zodat zij hun opzoekingswerk en informatieopdracht kunnen vervullen. Het gaat niet om een verplichting. De verzekeringsmaatschappij beoordeelt zelf of er een beroep moet worden gedaan op die gegevensbron en moet zich op geen enkele manier verantwoorden voor die beslissing. Om redenen van goed beheer mag de verzekeringsmaatschappij die de nieuwe gegevens van haar klant via die weg heeft verkregen, die informatie gebruiken voor haar overige contractuele relaties met die klant.

connaissance par l'assureur vie de la réalisation du risque, soit le décès.

Cette phase d'information et de recherche débute par une obligation d'informer le bénéficiaire d'un contrat d'assurance sur la vie souscrit à son profit de l'existence de ce contrat dès la prise de connaissance par l'assureur de l'exigibilité des prestations y relatives par le biais, dans un premier temps, de l'envoi d'un courrier simple.

D'après Assuralia, dans 99% des cas, l'envoi de ce courrier suffira à faire réagir le bénéficiaire. Pour le pour cent restant, la phase d'information et de recherche se poursuit.

Si l'envoi de ce courrier n'est pas fructueux, la compagnie d'assurances doit alors réaliser des recherches afin de déterminer, selon le cas, les nouvelles coordonnées du bénéficiaire ou parfois, comme expliqué plus haut, l'identité même de ce bénéficiaire.

Les moyens actuellement utilisés par les compagnies d'assurances afin d'arriver à cet objectif sont nombreux et variés: recherche dans son répertoire général, recherche auprès du courtier ou de l'agence bancaire chez qui le contrat a été contracté, recherche auprès de l'administration communale du dernier domicile connu du bénéficiaire, recherche auprès de banques de données privées, etc.

Aucun de ces modes de recherche n'est la solution miracle applicable à tous les cas de figure. Dès lors, afin d'assurer une efficacité maximale à ces recherches, les auteurs de la proposition de loi ont décidé de n'en imposer aucune, le choix étant laissé aux assureurs vie en fonction des spécificités du dossier.

Cependant, deux nouveautés. D'une part, la proposition prévoit spécifiquement la possibilité, pour la compagnie d'assurances, d'obtenir des administrations communales les nouvelles coordonnées du bénéficiaire afin d'éviter les refus que les compagnies d'assurances essuient actuellement de temps en temps.

D'autre part, elle permet également aux compagnies d'assurances d'accéder aux informations utiles pour accomplir sa mission de recherche et d'information auprès du Registre national. Il ne s'agit pas d'une obligation. La compagnie d'assurances est seule juge de l'opportunité de recourir à cette source de données et ne doit aucunement se justifier quant à sa décision. Dans un souci de bonne administration, il est permis à la compagnie d'assurance qui a obtenu les nouvelles coordonnées de son client par ce biais d'utiliser cette information dans le cadre de ses autres relations contractuelles avec celui-ci.

Uit dat opzoekingswerk zullen kosten voortvloeien voor de verzekeringsmaatschappij. Die kosten zullen op de begunstigde worden verhaald. Toch spreekt het voor zich dat die kosten het aan de begunstigde uit te keren kapitaal niet mogen « opsorpen ». Vandaar dat artikel 5 van het wetsvoorstel bepaalt dat, buiten het versturen van een gewone informatiebrief, de wettelijke informatie- en opzoekingsprocedure niet moet worden opgestart voor contracten met een uitkering van minder dan 200 euro.

Als het opzoekingswerk leidt tot het identificeren of lokaliseren van de begunstigde van de levensverzekering, wordt hem een aangetekende brief gestuurd om hem mee te delen dat er een levensverzekeringscontract bestaat en dat de procedure zal worden opgestart indien er binnen een maand geen reactie van hem komt. Indien die stap de begunstigde niet « wakker maakt », dan wordt het levensverzekeringscontract als slapend beschouwd. Dezelfde conclusie zal worden getrokken als het opzoekingswerk niet heeft geleid tot de identificatie of lokalisatie van de begunstigde van de levensverzekering.

II. Overdracht van slapende levensverzekeringscontracten naar de Deposito- en Consignatiekas

Als er op de gewone en aangetekende brief geen reactie van de begunstigde van het levensverzekeringscontract komt, of als die laatste niet kan worden geïdentificeerd of gelokaliseerd, dan wordt het contract als slapend beschouwd. De contractueel opeisbare uitkeringen van dat contract zullen, in tegenstelling tot de huidige situatie, niet meer in handen zijn van de verzekeringsmaatschappijen. Volgens artikel 6 van het wetsvoorstel zullen die uitkeringen en het volledige dossier aan de Deposito- en Consignatiekas worden overgedragen op het einde van het vierde jaar van de kennisname van de opeisbaarheid van de uitkeringen. Met die overdracht vervallen de contractuele verplichtingen van de verzekeringsmaatschappij voor dat dossier. Er werd voor een periode van vier jaar gekozen omdat de potentiële begunstigde met die termijn voldoende de kans krijgt om contact op te nemen met de natuurlijke tussenpersoon van het levensverzekeringscontract, namelijk de levensverzekeraar. Die termijn lijkt ook kort genoeg, gelet op het feit dat de indieners van het wetsvoorstel ervoor kiezen geen intresten op het uit te keren kapitaal te eisen om de levensverzekeraars niet te overbelasten — aangezien het hier zoals gezegd toch om een haalschuld gaat !

Het wetsvoorstel voorziet, zoals bij de slapende rekeningen, in een reeks verplichtingen voor een overheidsinstelling, de Deposito- en Consignatiekas :

Ces recherches engendreront des frais pour la compagnie d'assurances. Ces frais seront supportés par le bénéficiaire. Cependant, il est évident qu'il faut éviter que ces frais ne « mangent » le capital dû au bénéficiaire. Dès lors, l'article 5 de la proposition de loi stipule que, mis à part l'envoi du courrier simple d'information, la procédure légale d'information et de recherche ne doit pas être enclenchée pour des contrats dont les prestations sont inférieures à 200 euros.

Si les recherches ont permis d'identifier ou de localiser le bénéficiaire de l'assurance-vie, un courrier recommandé lui est envoyé pour l'informer de l'existence du contrat d'assurance sur la vie et de la procédure qui sera entamée en l'absence de réaction de sa part dans le mois. Si cette démarche n'aboutit pas au « réveil » du bénéficiaire, le contrat d'assurance sur la vie est qualifié de dormant. La même conclusion sera tirée si les recherches n'ont pas permis d'identifier ou de localiser le bénéficiaire de l'assurance sur la vie.

II. Une phase de transfert des contrats d'assurance sur la vie dormants vers la Caisse des dépôts et Consignations

En l'absence de réaction du bénéficiaire des prestations du contrat d'assurance sur la vie aux courriers simple et recommandé ou en cas d'impossibilité d'identifier ou de localiser ce dernier, le contrat est considéré comme dormant. Les prestations contractuellement exigibles de ce contrat, contrairement à la situation actuelle, ne resteront plus entre les mains des compagnies d'assurances. En effet, suivant l'article 6 de la proposition de loi, au terme de la quatrième année de prise de connaissance de l'exigibilité des prestations, celles-ci ainsi que le dossier complet du contrat sont transférés à la Caisse des dépôts et Consignations. Ce transfert met fin à toutes les obligations contractuelles de la compagnie d'assurances par rapport à ce contrat. Le terme de quatre années a été choisi car ce laps de temps semble être suffisant pour qu'un bénéficiaire potentiel ait l'opportunité d'entrer en contact avec l'interlocuteur naturel du contrat d'assurance sur la vie, à savoir l'assureur vie. Il semble également être assez limité sachant que les auteurs de la proposition de loi font le choix, afin de ne pas surcharger les assureurs vie de nouvelles obligations — alors qu'il faut le rappeler, nous sommes en présence d'une dette quérable ! —, de ne pas réclamer d'intérêts sur le capital dû.

La proposition de loi prévoit, à l'instar de ce qui se fait pour les comptes dormants, une série d'obligations dans le chef d'un organisme public, la Caisse des dépôts et des Consignations :

Zij bewaart voor onbepaalde duur de contractueel opeisbare uitkeringen van de slapende levensverzekeringscontracten die aan haar worden overgedragen, alsook de betreffende dossiers. Zij doet dat voor rekening van de begunstigde en zorgt daarbij voor intrestvorming op de uit te keren bedragen (artikel 6).

Zij houdt een register van al die contracten bij en zorgt ervoor dat belanghebbenden (artikel 7, eerste lid) hier toegang toe krijgen. Die toegang zal uiteraard onderworpen zijn aan strikte voorwaarden die bij Koninklijk Besluit bepaald zullen zijn. Iemand die denkt dat hij de begunstigde is van een levensverzekeringscontract waarvan de uitkeringen opeisbaar zijn sinds meer dan vier jaar — de termijn die nodig is voor de overdracht van de opeisbare contractuele uitkeringen — kan zich dus tot die Kas richten om zijn veronderstellingen bevestigd of ontkend te zien. Maar zoals in punt III hierna wordt uitgelegd, kan er meer informatie worden verkregen bij het aanspreekpunt dat bij Assuralia wordt opgericht.

Zodra het slapend levensverzekeringscontract is overgedragen, zal de Kas het beheren en zij regelt eventueel de uitbetalingen aan de begunstigde (artikel 6, § 3).

Voor zover nodig (goed beheer, statistieken, enz.) zal zij in haar jaarverslag een precies overzicht geven van al die slapende contracten (artikel 7, tweede lid).

III. Oprichting van een aanspreekpunt bij Assuralia

Assuralia is bereid om als aanspreekpunt op te treden tussen personen die denken de begunstigde van een levensverzekeringscontract te zijn waarvan de uitkeringen opeisbaar worden en respectievelijk de levensverzekeraars en de Deposito- en Consignatiekas.

De vraag tot opzoekingswerk zal dus tot Assuralia worden gericht die in zekere zin de rol van brievenbus op zich neemt voor :

— de levensverzekeraars, ook als zij niet bij Assuralia zijn aangesloten (grosso modo 5 % van de levensverzekeraars), opdat zij opzoekingswerk doen voor de levensverzekeringscontracten waarvan de uitkeringen opeisbaar zijn sinds minder dan vier jaar en die bijgevolg nog niet zijn overgedragen aan de Deposito- en Consignatiekas. Het gaat dus om levensverzekeringscontracten waarvoor een opzoekings- en informatieprocedure werd opgestart en om contracten die als slapend worden beschouwd, maar nog niet aan de Deposito- en Consignatiekas werden overgedragen.

Elle conservera les prestations contractuellement exigibles des contrats d'assurance sur la vie dormants qui lui sont transférés ainsi que les dossiers y relatifs pour une durée indéterminée pour compte de leur bénéficiaire en assurant la production d'un intérêt sur les sommes dues (article 6).

Elle tiendra un registre de l'ensemble ces contrats et en assurera l'accès aux personnes qui ont un intérêt (article 7, alinéa 1er). Cet accès devra, évidemment, faire l'objet de conditions strictes qui seront déterminées par arrêté royal. Une personne pensant être le bénéficiaire d'un contrat d'assurance sur la vie dont les prestations sont exigibles depuis plus de quatre années — laps de temps nécessaire au transfert des prestations contractuellement exigibles — pourra donc s'adresser à elle afin de confirmer ou infirmer ses suppositions. Mais, comme expliqué au point III ci-dessous, une information plus exhaustive pourra être obtenue en s'adressant au point de contact institué auprès d'Assuralia.

Une fois le contrat d'assurance sur la vie dormant transféré, elle le gère et règle, le cas échéant, les prestations y relatifs au bénéficiaire (article 6, § 3).

À toutes fins utiles (bonne administration, statistiques, etc), elle présentera une situation globale de l'ensemble de ces contrats dormants dans son rapport annuel (article 7, alinéa 2).

III. Création d'un point de contact auprès d'Assuralia

Assuralia est prête à assurer le rôle de point de contact entre toute personne pensant être le bénéficiaire d'un contrat d'assurance sur la vie dont les prestations sont exigibles et, d'une part, l'ensemble des assureurs vie et, d'autre part, la Caisse des dépôts et Consignations.

La demande de recherche sera ainsi adressée à Assuralia qui jouera, en quelque sorte, le rôle de boîte aux lettres auprès :

— des assureurs-vie, même ceux n'étant pas affiliés à Assuralia (grosso modo 5 % des assureurs-vie) afin qu'ils effectuent des recherches dans les contrats d'assurance sur la vie dont les prestations sont exigibles depuis moins de quatre années et qui n'ont, dès lors, pas encore été transférés à la Caisse des dépôts et Consignations. Il s'agira donc des contrats d'assurances sur la vie pour lesquels une procédure de recherche et d'information a été entamée ainsi que des contrats déjà étiquetés dormants mais pas encore transférés à la Caisse des dépôts et Consignations.

— de Deposito- en Consignatiekas opdat zij onderzoekswerk doet in het register van slapende contracten die aan haar werden overgedragen.

Het spreekt voor zich dat die informatie wordt gegeven voor een levensverzekeringscontract waarvan de uitkeringen opeisbaar worden. Het is immers niet de bedoeling dat iemand kan vernemen of hij «mogelijk» de toekomstige begunstigde wordt van een verzekeringcontract, bijvoorbeeld bij het overlijden van een verzekeringnemer die nog in leven is. Vóór dat risico zich voordoet — dus bij overlijden van de verzekeringnemer — is de contractuele relatie tussen de levensverzekeraar en de verzekeringnemer strikt vertrouwelijk en kan die laatste trouwens tot op het laatste ogenblik de begunstigingsclausule van het contract wijzigen.

Dat onderzoekswerk kan enkel worden verricht als de aanvrager zijn hoedanigheid van potentiële begunstigde bewijst. In bepaalde gevallen is dat eenvoudig. Zo kan bijvoorbeeld voor een levensverzekering bij overlijden, een overlijdensverklaring van de houder van het contract volstaan. In andere gevallen daarentegen blijkt het opstellen van een dossier dat bestudeerd moet worden, noodzakelijk. Een Koninklijk Besluit zal dat probleem regelen opdat zoveel mogelijk situaties worden gedekt en de procedure toch soepel blijft.

Om niet geconfronteerd te worden met allerhande bizarre vragen en om de aanvrager van informatie te responsabiliseren, moet voor de aanvraag betaald worden: 50 euro (geïndexeerd). Die som zal ook dienen om bepaalde kosten die Assuralia moet doen om haar opdracht te vervullen, te compenseren.

Om het zoeken naar de begunstigten van de levensverzekeringscontracten een zekere systematiek te geven, vragen de indieners van het wetsvoorstel in navolging van Fepabel, een beroepsvereniging van verzekeringmakelaars, dat de notaris bij de openverklaring van een erfenis, voorstelt om een aanvraag in te dienen bij het aanspreekpunt. Aangezien die aanvraag niet gratis is (50 euro geïndexeerd), mag de erfgenaam kiezen of de opzoeking al dan niet moet worden opgestart.

Kortom, het huidige wetsvoorstel wil reële vernieuwingen invoeren om, naar het voorbeeld van de slapende rekeningen, te voorkomen dat de begunstigten van levensverzekeringscontracten niet worden gevonden.

Ten eerste legt het wetsvoorstel de verzekeringsmaatschappijen een gestructureerde procedure op om de begunstigde van het levensverzekeringscontract te zoeken. Momenteel zijn zij hier niet toe verplicht omdat het om haalschulden gaat. Om te zorgen voor efficiënt onderzoekswerk, wordt er in twee vernieuwingen voorzien: enerzijds zijn de diensten van de gemeente verplicht om aan de verzekeringsmaatschap-

— de Caisse des dépôts et Consignations afin qu'elle effectue une recherche dans le registre des contrats dormants qui lui ont été transférés.

Il va sans dire que ces informations sont données pour un contrat d'assurance sur la vie dont les prestations sont exigibles. En effet, il ne s'agit pas, pour une personne, de pouvoir apprendre si elle est «susceptible» de devenir le bénéficiaire futur d'un contrat d'assurance, par exemple, au décès du souscripteur toujours en vie. Avant la réalisation de ce risque — le décès du souscripteur donc —, la relation contractuelle entre l'assureur vie et le souscripteur est purement confidentielle, ce dernier pouvant, par ailleurs, jusqu'au dernier instant modifier la clause d'attribution du contrat.

Cette recherche ne peut être réalisée que si le demandeur prouve sa qualité de bénéficiaire potentiel. Dans certains cas, cela s'avèrera facile. Ainsi, par exemple, pour une assurance sur la vie en cas de décès, la production du certificat de décès du titulaire du contrat pourra suffire. Par contre, dans d'autres cas, la création d'un dossier qui devra être étudié s'avèrera nécessaire. Un arrêté royal règlera cette question afin d'allier exhaustivité des situations et souplesse de la procédure.

Afin de ne pas être confronté à des demandes farfelues tous azimuts et de responsabiliser le demandeur d'information, la demande sera payante: 50 euros indexés. Cette somme servira également à compenser certains frais exposés par Assuralia pour accomplir sa mission.

Dans l'optique d'assurer une certaine systématisme de recherche des bénéficiaires des contrats d'assurance sur la vie, les auteurs de la proposition de loi préconisent, à l'instar de Fepabel, association professionnelle des courtiers d'assurances, qu'à chaque ouverture de succession, le notaire propose d'introduire une demande auprès du point de contact. Sachant que celle-ci n'est pas gratuite (50 euros indexés), le choix est laissé à l'héritier d'accepter ou non que la recherche soit lancée.

En résumé, la présente proposition de loi vise à instaurer de réelles nouveautés afin d'éviter, à l'instar des comptes dormants, que des contrats d'assurance sur la vie ne trouvent leur bénéficiaire.

Premièrement, la proposition de loi impose aux compagnies d'assurances une procédure structurée de recherche du bénéficiaire du contrat d'assurance sur la vie. Aujourd'hui, ces dernières n'ont aucune obligation en ce sens, les dettes d'assurances étant quérables. Afin d'assurer une recherche efficace, deux nouveautés sont prévues: d'une part, l'obligation pour les administrations communales de donner, à la compa-

pij die daarom vraagt, de nieuwe persoonlijke gegevens van iemand die verhuisd is, te geven en anderzijds, kunnen de verzekeringsmaatschappijen een beroep doen op het Rijksregister.

Die opzoekingsprocedure gaat gepaard met een specifieke informatieprocedure: er wordt een gewone brief verstuurd en, eventueel, een aangetekende brief zodra het opzoekingswerk naar de identiteit of de persoonlijke gegevens van de begunstigde voltooid is.

Die informatie- en opzoekingsprocedure moet worden uitgevoerd binnen twee jaar nadat de verzekeringsmaatschappij kennis heeft genomen van de opeisbaarheid van de uitkeringen van het levensverzekeringscontract. Indien die procedure niets oplevert, hebben wij te maken met een slapend levensverzekeringscontract.

Ten tweede, wanneer binnen vier jaar nadat kennis werd genomen van de opeisbaarheid van de uitkeringen, de begunstigde noch geïdentificeerd, noch gelokaliseerd werd ondanks het feit dat de informatie- en opzoekingsprocedure werd uitgevoerd, moet volgens dit wetsvoorstel het hele slapende levensverzekeringscontract, namelijk de contractueel opeisbare uitkeringen en het volledige dossier, worden overgedragen aan de Deposito- en Consignatiekas. Op dat ogenblik neemt de Deposito- en Consignatiekas de fakkel over.

Ten slotte, om ervoor te zorgen dat alle potentiële begunstigten snel en gemakkelijk toegang hebben tot alle slapende levensverzekeringscontracten, voorziet dit wetsvoorstel in de oprichting van een aanspreekpunt bij Assuralia dat voor hen toegankelijk is onder bepaalde voorwaarden. Die beroepsvereniging zal de aanvragen van die privépersonen bezorgen aan de levensverzekeraars — voor de contracten die nog niet aan de Deposito- en Consignatiekas werden overgedragen — of aan de Deposito- en Consignatiekas. Zij zullen die personen verwittigen of er al dan niet een contract in hun voordeel bestaat waarvan de uitkeringen, de facto, opeisbaar zijn.

Om ook de informatieverstrekking systematiek te geven, voorziet het wetsvoorstel erin dat de notaris, bij het openvallen van een erfenis, de erfgenamen erop wijst dat zij een beroep kunnen doen op dat aanspreekpunt.

Hoewel het vanzelfsprekend is dat al die vernieuwingen de slapende levensverzekeringscontracten niet definitief kunnen wegwerken, zullen ze dat aantal contracten onbetwistbaar doen afnemen. Bovendien zal er een reële transparantie worden ingevoerd, omdat die contracten voortaan door een openbare instelling worden beheerd.

gnie d'assurances qui lui en fait la demande, les nouvelles coordonnées d'une personne ayant déménagé et, d'autre part, la possibilité pour les compagnies d'assurances, de recourir au Registre national.

Cette procédure de recherche s'accompagne d'une procédure d'information spécifique: envoi d'un courrier simple et, le cas échéant, une fois les recherches concernant l'identité ou les coordonnées du bénéficiaire réalisées, l'envoi d'un courrier recommandé.

Cette procédure d'information et de recherche doit être réalisée dans les deux ans de la prise de connaissance par la compagnie d'assurance de l'exigibilité des prestations du contrat d'assurance sur la vie. Si cette procédure est infructueuse, nous avons affaire à un contrat d'assurance sur la vie dormant.

Deuxièmement, lorsque dans les quatre ans de la prise de connaissance de l'exigibilité des prestations, le bénéficiaire n'est ni identifié, ni localisé malgré l'accomplissement de la procédure d'information et de recherche, la proposition de loi impose un transfert à la Caisse des dépôts et Consignations de l'ensemble du contrat d'assurance sur la vie dormant, à savoir les prestations contractuellement exigibles mais également l'ensemble du dossier. C'est alors la Caisse des dépôts et Consignations qui prend la relève.

Enfin, afin d'assurer à tout bénéficiaire potentiel un accès facile et rapide à l'ensemble des contrats d'assurance sur la vie dormants, la proposition de loi instaure un point de contact auprès d'Assuralia qui leur sera accessible selon certaines conditions. Cette association professionnelle transmettra aux assureurs vie — pour les contrats n'ayant pas encore fait l'objet d'un transfert à la Caisse des dépôts et Consignations — et à la Caisse des dépôts et Consignations les demandes de ces particuliers qui seront avertis par ces derniers de l'existence ou non d'un contrat en leur faveur dont les prestations sont, de fait, exigibles.

Dans un même souci de systématisme de l'information, la proposition prévoit que les notaires, lors de l'ouverture d'une succession, informent les héritiers de la possibilité de faire appel à ce point de contact.

S'il est évident que toutes ces nouveautés ne permettront pas d'éradiquer définitivement les contrats d'assurances sur la vie dormants, elles les diminueront indéniablement. Par ailleurs, une réelle transparence sera instaurée, ces contrats étant dorénavant gérés par un organisme public.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied ratione materiae van het wetsvoorstel.

Dit wetsvoorstel is van toepassing op individuele levensverzekeringscontracten, los van het feit of het nu gaat om uitkeringen bij leven of bij overlijden.

Toch hebben de indieners van het wetsvoorstel om verschillende redenen de tweede pensioenpijler met andere woorden de aanvullende pensioenen (meer bepaald de groepsverzekeringen), buiten dat toepassingsgebied gelaten.

Zij menen dat de nieuwe verplichtingen die in het kader van dit wetsvoorstel ten laste vallen van de levensverzekeraars, zwaar zijn en daarom is een voorzichtig beleid gerechtvaardigd. Laten we eerst zien welke concrete resultaten die nieuwe verplichtingen zullen voortbrengen en laten we dan nagaan of het toepassingsgebied moet worden uitgebreid.

Bovendien is de kans om geconfronteerd te worden met slapende fondsen in het kader van de tweede pensioenpijler onbetwistbaar kleiner aangezien artikel 26 van de wet van 28 april 2003 houdende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid de pensioeninstelling of de organisator, bijvoorbeeld de werkgever, nu al verplicht om de aangeslotenen jaarlijks een pensioenfiche te geven. Om aan die verplichting te kunnen voldoen, krijgen zij, volgens artikel 113*bis* van die wet, indien nodig, toegang tot het Rijksregister.

De pensioeninstellingen die belast zijn met de aanvullende pensioenen van de zelfstandigen zijn, volgens artikel 48, vierde sectie, van hoofdstuk I, titel II van de programmawet (I) van 24 december 2002 eveneens verplicht om jaarlijks informatie te verstrekken.

Er kan dus worden geconcludeerd dat de in het huidige wetsvoorstel vastgestelde opzoekings- en informatieverplichtingen minder noodzakelijk zijn voor de tweede pensioenpijler dan voor de individuele levensverzekeringen. Vanuit pragmatische overwegingen is het dus van belang om zich in de eerste plaats te concentreren op die laatste meer problematische situaties.

Artikel 3

Dit artikel geeft een definitie van de belangrijke begrippen van het wetsvoorstel die al in de toelichting zijn verklaard.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article détermine le champ d'application ratione materiae de la proposition de loi.

Cette dernière s'applique aux contrats d'assurance sur la vie individuels que les prestations soient dues en cas de vie ou en cas de décès.

Cependant, les auteurs de la proposition de loi ont exclu de ce champ d'application le deuxième pilier des pensions c'est à dire les pensions complémentaires (notamment assurances de groupe) et ceci pour différentes raisons.

Ils estiment que les nouvelles obligations qui sont mises à charge des assureurs vie dans le cadre de cette proposition de loi sont lourdes et justifient, dès lors, la politique des petits pas. Voyons dans un premier temps quels résultats concrets produiront ces nouvelles obligations contraignantes et avisons en fonction s'il y a lieu d'étendre leur champ d'application.

Par ailleurs, le risque d'être confronté à des fonds dormants dans le cadre du deuxième pilier des pensions est indiscutablement moins élevé puisque l'article 26 de la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale impose déjà à l'organisme de pension ou l'organisateur c'est à dire, par exemple, l'employeur, de, notamment, communiquer annuellement aux affiliés une fiche de pension. Afin de remplir cette obligation, suivant l'article 113*bis* de cette loi, l'accès au Registre national leur est ouvert si nécessaire.

Les organismes de pension en charge des pensions complémentaires des indépendants sont, quant à eux, astreints, suivant l'article 48 de la section 4, du chapitre 1er, titre II de la loi programme (I) du 24 décembre 2002, aux mêmes obligations d'information annuelle.

On peut donc conclure que la nécessité d'appliquer les obligations de recherche et d'information prévues par la présente proposition de loi au deuxième pilier des pensions est moins pertinente qu'en ce qui concerne les assurances vie individuelles. Par pragmatisme, il y a donc lieu de se concentrer en priorité à ces dernières situations plus problématiques.

Article 3

Cet article définit les termes importants de la proposition de loi qui sont déjà exposés dans les développements.

Wat de levensverzekeraar betreft, richten de indieners van dit wetsvoorstel zich zowel op de Belgische als de buitenlandse verzekeringsmaatschappijen die een risico in België dekken. Om de consument maximaal te beschermen, moeten dezelfde opzoekings- en informatieverplichtingen worden opgelegd aan de buitenlandse ondernemingen die op ons grondgebied actief zijn.

Artikel 4

In dit artikel worden de verschillende stappen uiteengezet die de levensverzekeraar voortaan moet ondernemen wanneer een levensverzekeringscontract vervalt. Hij moet die stappen nemen binnen twee jaar nadat hij kennis heeft genomen van de opeisbaarheid van de betrokken uitkeringen. De systematische procedure die gevolgd moet worden, werd eenvoudig en efficiënt opgevat.

Het gaat om de volgende stappen :

Eerste fase van informatieverstrekking : een gewone brief wordt naar de begunstigde gestuurd op basis van de gegevens waarover de verzekeraar beschikt.

Tweede fase van opzoeking : als het versturen van die brief geen reactie oplevert, zal de verzekeraar diepgaand opzoekingswerk doen om de nieuwe persoonlijke gegevens van de begunstigde of, eventueel, zijn identiteit, te achterhalen.

Indien de levensverzekeraar het nodig acht, kan hij voor dat opzoekingswerk zelfs inlichtingen vragen bij de gemeentediensten of het Rijksregister, op basis van, in dit laatste geval, een procedure die in overleg met de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer zal worden opgesteld.

Indien de opzoeken bij het Rijksregister ertoe leiden dat de persoonlijke gegevens van de begunstigde worden teruggevonden, kan de levensverzekeraar ze gebruiken in het kader — en uitsluitend in dat kader — van de overige contracten die hij reeds met deze persoon heeft afgesloten. Die mogelijkheid die beantwoordt aan de vereiste van een pragmatische aanpak en een goed beheer, is enkel van toepassing op de lopende contracten en mag uiteraard niet worden gebruikt voor andere doeleinden zoals nieuwe mogelijkheden om klanten te werven.

Derde fase van informatieverstrekking : zodra de identiteit of de persoonlijke gegevens van de begunstigde zijn gevonden, wordt een aangetekende brief naar de begunstigde verstuurd. Indien er geen reactie komt op die brief, wordt dat levensverzekeringscontract «slapend» genoemd en komen we aan het tweede onderdeel waarin het wetsvoorstel voorziet, namelijk de overdracht van de contractueel opeisbare uitkeringen naar de Deposito- en Consignatiekas.

En ce qui concerne l'assureur vie, les auteurs de la proposition de loi visent les entreprises d'assurance belges comme étrangères qui couvrent un risque situé en Belgique. Afin de protéger au maximum le consommateur, les mêmes obligations de recherche et d'information doivent être imposées aux entreprises étrangères agissant sur notre territoire.

Article 4

Cet article expose les différentes étapes que doit dorénavant accomplir l'assureur vie lorsqu'un contrat d'assurance sur la vie arrive à terme et ce, dans les deux ans de la prise de connaissance, par l'assureur vie, de l'exigibilité des prestations y relatives. La procédure systématique à suivre se veut simple et efficace.

Les étapes sont les suivantes :

Première étape d'information : un courrier simple est envoyé au bénéficiaire en fonction des éléments en possession de l'assureur.

Deuxième étape de recherche : si l'envoi de ce courrier se solde par un échec, l'assureur effectuera des recherches approfondies afin d'obtenir les nouvelles coordonnées du bénéficiaire ou, le cas échéant, son identité.

Ces recherches peuvent aller, si l'assureur vie l'estime opportun, jusqu'à la demande de renseignements auprès de l'administration communale ou du Registre national d'après, dans ce dernier cas, une procédure qui sera établie en concertation avec la commission de la protection de la vie privée.

Si les recherches opérées auprès du Registre national ont permis de retrouver les coordonnées du bénéficiaire, l'assureur vie pourra les utiliser dans le cadre — et uniquement dans ce cadre — de ses autres contrats déjà conclus avec cette personne. Cette faculté qui répond à une exigence de pragmatisme et de bonne administration s'applique uniquement aux contrats en cours et ne peut, évidemment, pas être utilisée à d'autres fins, comme, par exemple, de nouvelles opportunités de démarchage.

Troisième étape d'information : une fois l'identité ou les coordonnées du bénéficiaire trouvées, un courrier recommandé lui est adressé. Si ce courrier reste lettre morte, le contrat d'assurance sur la vie est dit «dormant» et nous entrons alors dans le deuxième volet mis en place par la proposition de loi, à savoir le transfert des prestations contractuellement exigibles à la Caisse des dépôts et Consignations.

We komen ook in dat tweede onderdeel terecht wanneer, ondanks het grondige opzoekingswerk de identiteit noch de persoonlijke gegevens van de begunstigde kunnen worden teruggevonden en wel zonder dat de levensverzekeraar een aangetekende brief heeft moeten versturen.

Artikel 5

De kosten die voortvloeien uit de procedure om de begunstigde te zoeken en te informeren, zullen aan die laatste worden aangerekend. Om te voorkomen dat de kosten hoger zouden zijn dan het bedrag van de uitkeringen, moet de levensverzekeraar die procedure slechts aanvatten voor de contracten waarvan de uitkeringen in totaal minder dan 200 euro (geïndexeerd) bedragen. Toch moet voor die « kleine » bedragen enerzijds de eerste informatiefase — namelijk het versturen van een gewone brief — wel degelijk worden uitgevoerd, en anderzijds spreekt het voor zich dat de verzekeraar alle stappen mag ondernemen die hij wenst voor het opzoekingswerk en de informatieverstrekking, voor zover die kosten niet aan de begunstigde worden aangerekend.

Artikel 6

Op het einde van het vierde jaar nadat kennis werd genomen van de opeisbaarheid van de uitkeringen, worden de slapende levensverzekeringscontracten — het bedrag van de uitkering en het volledige dossier met de persoonlijke gegevens van de contractant, de begunstigde, de gedane opzoekingen, enz. — overgedragen aan een overheidsinstelling, de Deposito- en Consignatiekas, die de contractuele verplichtingen van de levensverzekeraar overneemt. Die overheidsinstelling zal dus voor de betaling van de uitkeringen van het levensverzekeringscontract zorgen voor zover er een begunstigde zou opduiken.

Voor de levensverzekeringscontracten die al heel wat jaren slapend zijn bij de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, zal de overdracht echter binnen drie maanden na de inwerkingtreding gebeuren. De indieners van het wetsvoorstel menen immers dat die contracten al te lang « stand by » zijn bij de verzekeringsmaatschappijen zonder dat hen iets kan worden verweten, dat spreekt voor zich. Toch is de kans werkelijk miniem dat de levensverzekeraars, als gevolg van de invoering van deze nieuwe opzoekingsverplichtingen waarin het wetsvoorstel voorziet, de begunstigten van die slapende contracten vinden. Om zo transparant mogelijk te zijn, is het daarom verstandiger die contracten zo snel mogelijk aan een overheidsinstelling over te dragen.

Nous entrons également dans ce deuxième volet si les recherches approfondies ne permettent pas d'identifier ou de retrouver les coordonnées du bénéficiaire et ce, sans que l'assureur vie ne doive envoyer de courrier recommandé.

Article 5

Les frais engendrés par la procédure de recherche et d'information du bénéficiaire seront répercutés sur ce dernier. Afin d'éviter que ces frais ne soient supérieurs au montant de la prestation, l'assureur sur la vie n'est tenu d'entamer cette procédure que pour les contrats dont les prestations s'élèvent à un total d'au moins 200 euros indexés. Cependant, pour ces « faibles » montants, d'une part, la première étape d'information, à savoir l'envoi d'un courrier simple, doit être réalisée et, d'autre part, il est évident que l'assureur peut entamer toutes les démarches de recherche et d'information qu'il souhaite pour autant que leur coût ne soit pas répercuté sur le bénéficiaire.

Article 6

Au terme de la quatrième année de la prise de connaissance de l'exigibilité des prestations, les contrats d'assurance sur la vie dormants — montant de la prestation mais aussi le dossier complet comprenant les coordonnées du contractant, du bénéficiaire, les recherches effectuées, etc. — sont transférés auprès d'un organisme public, la Caisse des dépôts et Consignations, qui reprendra les obligations contractuelles de l'assureur vie. C'est donc cet organisme public qui devra s'acquitter du paiement des prestations relatives au contrat d'assurance sur la vie dans l'hypothèse où un bénéficiaire réapparaîtrait à la surface.

Par contre, pour les contrats d'assurance sur la vie qui sont dormants depuis de nombreuses années lors de l'entrée en vigueur de la présente proposition de loi, le transfert se fera dans les trois mois de cette entrée en vigueur. Les auteurs de la proposition de loi estiment, en effet, que ces contrats sont déjà restés trop longtemps en « stand by » auprès des compagnies d'assurances et ce, il va sans dire, sans que cela puisse leur être reproché. Cependant, les chances que les assureurs vie trouvent, suite à l'introduction des nouvelles obligations de recherche prévues par la proposition de loi, les bénéficiaires de ces contrats dormants sont réellement minimes. Dès lors, afin d'assurer une transparence maximale, il est plus judicieux de les transférer au plus vite vers un organisme public.

Artikel 7

Naast de verplichtingen voor de Deposito- en Consignatiekas die in het vorige artikel werden bepaald, namelijk de slapende contracten die aan haar werden overgedragen, bewaren en beheren en de uitkeringen aan de rechthebbenden regelen, legt dit artikel het volgende op aan die Kas :

- een register van slapende contracten bijhouden die aan haar werden overgedragen;
- de toegang tot dat register garanderen voor de potentiële begunstigen en Assuralia;
- in haar jaarrapport de precieze situatie van de slapende contracten die ze beheert, voorstellen.

Artikel 8

Dit artikel definieert de grondslagen van de oprichting van het aanspreekpunt bij Assuralia dat toegankelijk is voor elke potentiële begunstigde van een levensverzekeringscontract waarvan de uitkeringen opeisbaar worden. Assuralia, een beroepsvereniging die ongeveer 95 % van de verzekeraars vertegenwoordigt, zal, in zekere zin, de rol van brievenbus vervullen tussen de potentiële begunstigde die bij Assuralia een aanvraag indient en enerzijds, alle levensverzekeraars — ook zij die niet bij Assuralia zijn aangesloten — en anderzijds, de Deposito- en Consignatiekas voor wat de slapende contracten betreft die reeds aan haar werden overgedragen.

Dit artikel bepaalt ook een aantal voorwaarden om toegang te krijgen tot dat aanspreekpunt, zoals de kostprijs : 50 euro.

Het wetsvoorstel voorziet in een snel antwoord op de vraag naar informatie. Assuralia krijgt namelijk maximum twee weken om de aanvraag aan alle levensverzekeraars en aan de Deposito- en Consignatiekas te bezorgen, en die laatsten krijgen 30 dagen de tijd om eventueel contact op te nemen met een begunstigde. Als er dus binnen 45 werkdagen geen reactie komt, dan moet de aanvrager hieruit concluderen dat hij geen begunstigde van het levensverzekeringscontract in kwestie is.

Ten slotte schrijft dit artikel voor dat de notaris bij het openvallen van een erfenis, de erfgenamen moet informeren dat zij bij het aanspreekpunt bij Assuralia kunnen navragen of de overledene een levensverzekeringscontract in hun voordeel heeft nagelaten.

Artikel 9

Deze wet kan erg snel in werking treden want de toepassing ervan vereist geen grote middelen. Toch

Article 7

En plus des obligations établies dans l'article précédent à charge de la Caisse des dépôts et Consignations, à savoir : conserver et gérer les contrats dormants qui lui ont été transférés ainsi que régler les prestations à qui de droit, le présent article impose à cette dernière de :

- tenir un registre des contrats dormants qui lui sont transférés;
- en assurer l'accès aux bénéficiaires potentiels ainsi qu'à Assuralia;
- présenter, dans son rapport annuel, une situation globale des contrats dormants qu'elle gère.

Article 8

Cet article définit les bases de la création du point de contact auprès d'Assuralia accessible à tout bénéficiaire potentiel d'un contrat d'assurance sur la vie dont les prestations sont exigibles. Assuralia, association professionnelle regroupant plus ou moins 95 % des assureurs, jouera, en quelque sorte, le rôle de boîte aux lettres entre le bénéficiaire potentiel qui lui adressera une demande et, d'une part, l'ensemble des assureurs sur la vie — même ceux n'étant pas affiliés à Assuralia — et, d'autre part, la Caisse des dépôts et Consignations en ce qui concerne les contrats dormants qui lui ont déjà été transférés.

Cet article détermine également certaines conditions d'accès à ce point de contact dont notamment son coût : 50 euros.

La proposition de loi prévoit une réponse rapide à la demande d'information, à savoir quinze jours maximum pour qu'Assuralia transfère la demande à l'ensemble des assureurs vie et à la Caisse des dépôts et Consignations et 30 jours pour que ces derniers entrent en contact, le cas échéant, avec un bénéficiaire. Dès lors, en l'absence de réaction dans les 45 jours ouvrables, le demandeur doit conclure qu'il n'est pas le bénéficiaire du contrat d'assurance sur la vie en question.

Enfin, cet article impose au notaire ouvrant une succession d'informer les héritiers de la possibilité de demander au point de contact institué auprès d'Assuralia si le défunt a laissé un contrat d'assurance sur la vie dont ils seraient les bénéficiaires.

Article 9

La présente loi peut entrer en vigueur très rapidement car son application ne demande pas des moyens

moet er in een zekere termijn worden voorzien om enerzijds, de levensverzekeraars een veilige toegang tot het Rijksregister te geven (art. 4, § 2, tweede lid) en anderzijds, om Assuralia de tijd te geven het aanspreekpunt op te richten en daarvoor de nodige mensen en middelen te vinden.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

§ 1. Deze wet is van toepassing op de levensverzekeringsovereenkomsten in de betekenis van artikel 97 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, ongeacht of het gaat om een uitkering bij leven dan wel bij overlijden.

§ 2. Bij afwijking van § 1 is deze wet niet van toepassing op levensverzekeringsovereenkomsten die zijn afgesloten in het kader van :

— de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid;

— afdeling 4 van hoofdstuk I van Titel II van de Programmawet (I) van 24 december 2002.

Art. 3

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

1° « levensverzekeringsovereenkomst » : de overeenkomsten zoals bedoeld in artikel 2 van deze wet.

2° « slapende levensverzekeringsovereenkomst » : een levensverzekeringsovereenkomst waarvan de begunstigde de uitkeringen niet opeist binnen twee jaar nadat de levensverzekeraar kennis heeft genomen van de opeisbaarheid van die uitkeringen, ondanks het feit dat deze laatste de opzoekings- en informatieprocedure heeft uitgevoerd.

importants. Cependant, il faut prévoir un certain délai pour que, d'une part, les assureurs vie obtiennent un accès sécurisé au Registre national (art 4, § 2, al 2) et, d'autre part, pour qu'Assuralia mette en place le point de contact qui lui demandera une certaine logistique humaine et matérielle.

Christine DEFRAIGNE.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

§ 1er. Cette loi est applicable aux contrats d'assurance sur la vie au sens de l'article 97 de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, que la prestation soit prévue en cas de vie ou en cas de décès.

§ 2. Par dérogation au § 1, cette loi n'est pas applicable aux contrats d'assurance sur la vie conclus dans le cadre de :

— la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale;

— la section 4 du chapitre 1er du titre II de la loi programme (I) du 24 décembre 2002.

Art. 3

Pour l'application de la présente loi, on entend par :

1° « contrat d'assurance sur la vie » : les contrats visés par l'article 2 de la présente loi.

2° « contrat d'assurance sur la vie dormant » : contrat d'assurance sur la vie dont les prestations ne sont pas réclamées par le bénéficiaire dans les deux années de la prise de connaissance par l'assureur vie de leur exigibilité et ce, malgré l'accomplissement de la procédure de recherche et d'information réalisée par ce dernier.

3° «levensverzekeraar»: een verzekeringsmaatschappij die de risico's van een levensverzekering dekt die in België gelegen zijn in de betekenis van artikel 2, § 6, 8°, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen.

4° «begunstigde»: de persoon voor wie de verzekeringsuitkeringen bestemd zijn.

Art. 4

§ 1. De levensverzekeraar zoekt naar de begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst zodra hij kennis neemt van de opeisbaarheid van de uitkeringen.

Daartoe stuurt hij hem een brief.

Indien de begunstigde niet reageert of er geen informatie bestaat over de identiteit en/of de persoonlijke gegevens van de begunstigde, zal de levensverzekeraar binnen twee jaar na de kennisname van die opeisbaarheid, het nodige opzoekingswerk verrichten om de identiteit en/of de persoonlijke gegevens van de begunstigde te vinden.

Indien hij dat nodig vindt, rekening houdend met de elementen uit het dossier, kan hij die informatie verkrijgen bij de gemeente waar de begunstigde zijn laatste woonplaats had en bij het Rijksregister in overeenstemming met § 2.

Zodra de identiteit van de begunstigde bekend is en/of zijn persoonlijke gegevens bekend zijn, stuurt de levensverzekeraar hem een aangetekende brief met ontvangstbewijs.

Zowel de gewone als de aangetekende brief deelt de begunstigde mee dat er een levensverzekeringsovereenkomst bestaat en dat er een procedure zal worden gevolgd indien er geen enkele reactie van zijn kant komt.

Indien de begunstigde niet reageert binnen een maand, te rekenen vanaf het sturen van de aangetekende brief of indien de aangetekende brief terugkeert, wordt de opzoekings- en informatieprocedure beëindigd. De levensverzekeringsovereenkomst wordt dan als slapend beschouwd.

Hetzelfde geldt voor de levensverzekeringsovereenkomsten waarvan de begunstigde niet kan worden geïdentificeerd of zijn persoonlijke gegevens niet kunnen worden gevonden. Voor die verzekeringsovereenkomsten wordt geen aangetekende brief gestuurd met ontvangstbewijs zoals bedoeld in het vijfde lid.

§ 2. De levensverzekeraar krijgt de toestemming om bij de gemeente waar de begunstigde van een

3° «assureur vie»: entreprise d'assurances qui couvre les risques d'assurance sur la vie qui sont localisés en Belgique, au sens de l'article 2, § 6, 8°, de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurance.

4° «bénéficiaire»: la personne en faveur de laquelle sont stipulées les prestations d'assurance.

Art. 4

§ 1er. L'assureur vie recherche le bénéficiaire du contrat d'assurance sur la vie dès la prise de connaissance de l'exigibilité des prestations y relatives.

À cet effet, il lui adresse un courrier.

En l'absence d'intervention du bénéficiaire ou en l'absence d'information sur l'identité ou/et les coordonnées du bénéficiaire, l'assureur vie effectue, dans les deux ans de la prise de connaissance de cette exigibilité, les recherches nécessaires afin de trouver l'identité ou/et les coordonnées du bénéficiaire.

S'il l'estime opportun compte tenu des éléments du dossier, il peut requérir ces informations auprès de l'administration communale du dernier domicile connu du bénéficiaire ainsi qu'auprès du Registre national conformément au § 2.

Une fois le bénéficiaire identifié et/ou ses coordonnées déterminées, l'assureur vie lui adresse un courrier recommandé avec accusé de réception.

La lettre simple comme le recommandé informent le bénéficiaire de l'existence du contrat d'assurance sur la vie ainsi que de la procédure suivie si aucune intervention de sa part n'est effectuée.

En l'absence d'intervention du bénéficiaire dans un délai d'un mois à partir de l'envoi du courrier recommandé ou en cas de retour du courrier recommandé, la procédure de recherche et d'information se termine. Le contrat d'assurance sur la vie est qualifié de dormant.

Il en est de même pour les contrats d'assurance sur la vie dont il est impossible soit d'identifier le bénéficiaire, soit d'en trouver les coordonnées. Ces contrats d'assurance sur la vie ne font pas l'objet de l'envoi du recommandé avec accusé de réception visé à l'alinéa 5.

§ 2. L'assureur vie se voit accorder l'autorisation de requérir de l'administration communale du dernier

levensverzekeringsovereenkomst zijn laatste woonplaats had, de referenties van het nieuwe adres van die begunstigde op te vragen.

De levensverzekeraar krijgt de toestemming om, volgens een procedure die wordt bepaald in overleg met de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, het rijksregisternummer te gebruiken. Hij krijgt eveneens toegang tot de gegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen zoals bedoeld in artikel 3 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen. Zo kan hij de informatie krijgen die hij nodig heeft om de verplichtingen zoals bepaald in dit artikel na te komen.

Indien de levensverzekeraar op die manier de geüpdatete persoonlijke gegevens van de begunstigde verkrijgt, kan hij die informatie echter alleen gebruiken in het kader van zijn andere contractuele relaties met die persoon, die al bestaan op het ogenblik dat het onderzoekswerk wordt verricht.

Art. 5

De levensverzekeraar kan de kosten voor informatieverstrekking en onderzoekswerk doorberekenen.

Met uitzondering van het sturen van de informatiebrief, zoals bedoeld in artikel 4 § 1, tweede lid, moet het onderzoekswerk om de begunstigde te identificeren en/of zijn persoonlijke gegevens te kennen, niet worden verricht voor levensverzekeringsovereenkomsten waarvan de uitkeringen 200 euro (geïndexeerd) of minder bedragen.

Art. 6

§ 1. Indien de begunstigde van een levensverzekering, ondanks de informatieprocedure, zoals bedoeld in artikel 4, § 1, niet reageert, dan draagt de levensverzekeraar de contractueel opeisbare uitkeringen van de slapende levensverzekeringsovereenkomsten minus de onderzoekskosten over aan de Deposito- en Consignatiekas. Dat gebeurt op het einde van het vierde jaar nadat de levensverzekeraar kennis heeft genomen van de opeisbare aard van de uitkeringen.

§ 2. Voor de levensverzekeringen waarvan de levensverzekeraar op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet reeds vier jaar kennis heeft van de opeisbaarheid van de uitkeringen, zullen de contractueel opeisbare uitkeringen op het einde van de derde maand na de inwerkingtreding van de wet worden overgedragen.

§ 3. De overdracht van de contractueel opeisbare uitkeringen gebeurt samen met de overdracht van het volledige dossier van de slapende levensverzekeringso-

domicile connu du bénéficiaire d'une assurance sur la vie les références de sa nouvelle adresse.

L'assureur vie se voit accorder l'autorisation d'utiliser, suivant une procédure déterminée en concertation avec la Commission de la protection de la vie privée, le numéro d'identification du Registre national et l'accès aux données du Registre national des personnes physiques, visées à l'article 3 de la loi du 8 août 1983 organisant un registre national des personnes physiques, aux fins d'obtenir les informations dont ils ont besoin pour exécuter les obligations prévues dans le présent article.

Cependant, dans l'hypothèse où, par ce biais, l'assureur vie obtient les coordonnées actualisées du bénéficiaire, il peut utiliser cette information dans le cadre de ses autres relations contractuelles existantes au moment de la recherche avec cette personne.

Art. 5

L'assureur vie peut porter en compte les frais d'information et de recherche.

Sans préjudice de l'envoi du courrier d'information visé à l'article 4, § 1er, alinéa 2, les recherches visant à identifier le bénéficiaire et/ou déterminer ses coordonnées ne doivent pas être réalisées pour les contrats d'assurance sur la vie dont les prestations sont inférieures ou égales à 200 euros indexés.

Art. 6

§ 1er. Si, malgré la procédure d'information visée à l'article 4, § 1er, l'assurance sur la vie ne fait l'objet d'aucune intervention du bénéficiaire, l'assureur vie transfère les prestations contractuellement exigibles du contrat d'assurance sur la vie dormant, déduction faite des frais de recherche, à la Caisse des dépôts et Consignations au terme de la quatrième année de la prise de connaissance par l'assureur vie du caractère exigible des prestations.

§ 2. Pour les assurances sur la vie dont l'assureur vie a pris connaissance de l'exigibilité des prestations depuis quatre années au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi. Ce transfert des prestations contractuellement exigibles a lieu au terme du troisième mois de l'entrée en vigueur de la loi.

§ 3. Le transfert des prestations contractuellement exigibles s'accompagne du transfert de l'ensemble du dossier relatif au contrat d'assurance sur la vie

overeenkomst. Die overdracht heft de contractuele verplichtingen van de levensverzekeraar op. Die verplichtingen worden aan de Deposito- en Consignatiekas overgedragen.

§ 4. De contractueel opeisbare uitkeringen bij de Deposito- en Consignatiekas blijven voor onbepaalde tijd daar bewaard voor rekening van de begunstigde.

Zij brengen intrest op zonder beperking in tijd.

De intrestvoet en de nadere regels hierrond worden door de Koning vastgesteld.

Zij kunnen op elk ogenblik door de begunstigde worden opgevraagd.

Art. 7

De Deposito- en Consignatiekas houdt een register bij van de slapende levensverzekeringsovereenkomsten waarvan de contractueel opeisbare uitkeringen aan haar zijn overgedragen overeenkomstig artikel 6. Zij zorgt er ook voor dat de potentiële begunstigten en Assuralia toegang krijgen tot dat register in overeenstemming met artikel 8. De Koning bepaalt de voorwaarden en de procedure voor de toegang tot het register.

In haar jaarverslag geeft de Deposito- en Consignatiekas een precies overzicht van de slapende levensverzekeringsovereenkomsten die zij beheert.

Art. 8

§ 1. Er wordt bij Assuralia een aanspreekpunt opgericht. Zijn opdracht is, om op vraag van een natuurlijke persoon, bij alle levensverzekeraars en bij de Deposito- en Consignatiekas na te gaan of er een levensverzekeringsovereenkomst bestaat die in het voordeel van die persoon werd afgesloten en waarvan de uitkeringen opeisbaar worden.

§ 2. De Koning bepaalt de voorwaarden en de procedure voor de toegang tot die informatie.

Onder die minimale voorwaarden vallen, eventueel, het voorleggen van een overlijdensverklaring van de vermoedelijke verzekerde en de betaling van 50 euro per aanvraag. Dat bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van het gezondheidsindexcijfer van de consumptieprijzen.

§ 3. Assuralia bezorgt de aanvraag, zoals bedoeld in § 1, aan de levensverzekeraars en aan de Deposito- en Consignatiekas binnen veertien werkdagen na ontvangst. De levensverzekeraar of de Deposito- en Consignatiekas die de overeenkomst beheert die met

dormant. Ce transfert met fin aux obligations contractuelles de l'assureur vie. Ces obligations sont transférées à la Caisse des dépôts et Consignations.

§ 4. Les prestations contractuellement exigibles déposées à la Caisse des dépôts et Consignations y restent détenues pour une durée indéterminée pour compte du bénéficiaire.

Elles produisent un intérêt, sans limitation dans le temps.

Le taux de l'intérêt ainsi que ses modalités sont fixés par le Roi.

Elles peuvent être réclamées à tout moment par le bénéficiaire.

Art. 7

La Caisse des dépôts et Consignations tient un registre des contrats d'assurances sur la vie dormants dont les prestations contractuellement exigibles lui ont été transférées suivant l'article 6 et en assure l'accès aux bénéficiaires potentiels ainsi qu'à Assuralia conformément à l'article 8. Le Roi détermine les conditions ainsi que la procédure d'accès à ce registre.

Dans son rapport annuel, la Caisse des dépôts et Consignations présente une situation globale des contrats d'assurance sur la vie dormants qu'elle gère.

Art. 8

§ 1er. Il est institué un point de contact au sein d'Assuralia qui a pour mission de rechercher, à la demande de toute personne physique, l'existence d'un contrat d'assurance sur la vie contracté en sa faveur et dont les prestations sont exigibles, auprès de l'ensemble des assureurs vie ainsi qu'auprès de la Caisse des dépôts et Consignations.

§ 2. Le Roi détermine les conditions ainsi que la procédure d'accès à cette information.

Parmi les conditions minimales seront prévus, le cas échéant, la production du certificat de décès de l'assuré présumé ainsi que le paiement d'un montant de 50 euros par demande. Ce montant est indexé annuellement en fonction de l'indice santé des prix à la consommation.

§ 3. Assuralia transfère, dans les quinze jours ouvrables de sa réception, la demande visée au § 1er aux assureurs vie ainsi qu'à la Caisse des dépôts et Consignations. L'assureur vie ou la Caisse des dépôts et Consignations qui gère un contrat correspondant à

die aanvraag overeenstemt, neemt contact op met de aanvrager om hem te bevestigen dat hij de begunstigde is en hem de stappen mee te delen die hij moet ondernemen om die uitkeringen te krijgen. Dat gebeurt binnen dertig werkdagen nadat Assuralia de aanvraag doorstuurde.

§ 4. Bij het openvallen van een erfenis, stelt de notaris ambtshalve aan de erfgenaam voor om het aanspreekpunt bij Assuralia te raadplegen.

§ 5. De Koning bepaalt de betalingswijze van de opdracht zoals bedoeld in § 1.

Art. 9

Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de derde maand die volgt op de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*, met uitzondering van artikel 4, § 2, tweede en achtste lid, die in werking treden op de eerste dag van de dertiende maand die volgt op hun bekendmaking en van artikel 9 dat in werking treedt op de tiende dag na zijn bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

21 februari 2008.

cette demande entre en contact avec son bénéficiaire dans les trente jours ouvrables du transfert de la demande par Assuralia afin de lui confirmer sa qualité de bénéficiaire et de lui indiquer la marche à suivre pour obtenir l'exécution des prestations.

§ 4. Lors de l'ouverture d'une succession, le notaire propose d'office à l'héritier de procéder à la consultation du point de contact institué auprès d'Assuralia.

§ 5. Le Roi détermine le mode de financement de la mission visée au § 1er.

Art. 9

La présente loi entre en vigueur le premier jour du troisième mois qui suit sa publication au *Moniteur belge* à l'exception des articles 4, § 2, alinéas 2 et 8 qui entrent en vigueur le premier jour du treizième mois qui suit sa publication et de l'article 9 qui entre en vigueur le dixième jour de sa publication au *Moniteur belge*.

21 février 2008.

Christine DEFRAIGNE.